

SPRE BINELE TĂU

PER IL TUO BENNE. Piccoli crimini in nome dell'affetto

Gianna Schelotto

Copyright © 2002 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

This edition published by arrangement with Grandi & Associati

SPRE BINELE TĂU : Mici crime în numele iubirii

Gianna Schelotto

Copyright © 2014 Editura ALL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SCHELOTTO, GIANNA

Spre binele tău / Gianna Schelotto ; trad. : Camelia

Zara. – București : Editura ALL, 2014

ISBN 978-606-587-138-0

I. Zara, Camelia (trad.)

821.131.1-4=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALL**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALL**.

De drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALL**, is strictly prohibited.

Copyright © 2014 by **ALL**.

Editura **ALL**:

Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax : 021 402 26 10

Distribuție: 021 402 26 30 ;

021 402 26 33

Comenzi : comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Maria Popa

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Elena Georgescu

Design copertă: Alexandru Novac

Gianna Schelotto

SPRE BINELE TĂU

Mici crime în numele iubirii

Traducere din limba italiană de
Camelia Zara

Spre binele tău

Întunericul îl surprinse.

Când deschise ușa de la intrare, se aștepta să vadă zorii zilei; în schimb era întuneric beznă. La patru dimineața, totul era cufundat în tăcere; numai după luminile aprinse din spatele câtorva ferestre înțelegeai că ziua începea leneș.

I se părea că ziua precedentă – o zi lungă plină de neli-niște – încă nu se terminase, și deja începea alta, fără ca somnul să-i fi dăruit, chiar și pentru o clipă, alinarea inconștienței.

Își puse casca cu mult înainte să ajungă la motocicletă. Cu rucsacul în spate, mergea cu capul captiv în învelișul lucitor, și pentru o clipă își imaginează că era un extraterestru, un locuitor din lumi necunoscute și îndepărtate, invulnerabil la nenorocirile pământești. Și cu toate astea știa bine că mânia, frica, durerea care îl torturaseră în toate acele ore se vor potoli numai după ce operația avea să se încheie.

Se gândi la scopul aventurii sale nocturne și fu cutremurat de un fior. Ideea de a atinge un mort îl îngrozise de când era copil. Să atingă? Nu asta își propunea el: trebuia să preleve, să taie... Iar cadavrul era al tatălui său.

Urcă pe motocicletă și porni.

Distanța dintre casă și morgă era scurtă; în lipsa traficului, o străbătu în mai puțin de zece minute.

Poarta era închisă, și din clădire nu răzbătea nicio lumină. Luase în calcul acea posibilitate în momentul plecării; dar acum, atingând gratiile reci, i se păru că totul era ostil, că totul conspira împotriva lui. Zgâlțâi barele de fier care îl

despărțeau de acel depozit glacial unde erau ținuți morții, își sprijini capul de ele ca și cum ar fi sperat să și-l vâre într-un interstițiu și rămase nemișcat, cu ochii ațintiți în penumbră, cuprins de mâhnire și disperare.

— E închis! zise o voce somnoroasă din interior. Se deschide la șapte!

Tresări.

Trebuie să fi trecut ceva timp; poate că adormise în picioare, atârnat de gratiile porții, și acum, deschizând ochii, văzu în lumina slabă două umbre gri, cu găleți și măturoaie. Se materializaseră fără zgomot, deschiseseră ușa și coborâră treptele casei morților. Purtau halate lungi de culoare închisă.

— Tatăl meu e înăuntru, zise întinzând o mână în aer ca pentru a-i reține, trebuie să-l văd...

— Se deschide la șapte, răspunse unul din cei doi paznici. Avea capul acoperit cu o căciulă de schior din lână, lăsată peste ochi.

— La șapte trebuie să fiu la serviciu, se rugă el. Sunt șofer pe autobuz, nu pot să lipsesc... vă rog, lăsați-mă să intru doar câteva minute!

— *Pòvou figgieu!* Săracul băiat! spuse înduioșat celălalt paznic. Lasă-l să intre, și-așa, cine ne vede la ora asta?

Fără să răspundă, bărbatul căută cheile în buzunarul halatului și se apropie de poartă.

— Bine, zise, și, ca pentru a-și justifica încălcarea regulilor, adăugă: și fratele meu lucrează la Regia de transport, e pe linia 45; tu pe ce traseu ești?

— Pe 36 și pe 33, răspunse, și se gândi că era norocos: dacă ar fi avut altă meserie, poate că acea poartă, care acum se răsucea în balamale, ar fi rămas închisă pentru el; se mai gândi și că ar fi fost frumos din partea lui să întrebe cum îl chema pe fratele paznicului, să înceapă o conversație, să se oprească pentru a le mulțumi; dar cele două umbre gri se

aflau deja în spatele lui ; iar el împinsese deja ușa și intrase în vestibulul luminat de neoane.

— *Pòvou figgieu!* suspină încă o dată al doilea paznic, privind umbra nesigură a tânărului dispărând în spatele geamurilor opace.

Alfredo coborî năvalnic pe rampa abruptă de ciment netencuit și împinse ușa de sticlă și metal.

O lumină albastruie învăluia într-un aer livid și sumbru coridorul lung spre care dădea un șir de uși albe.

Pe fiecare ușă se afla o tăbliță cu un nume.

Tăblițele acelea le citise cu o zi înainte una câte una, până când descoperise, cu inima strânsă, pe ușa penultimei încăperi, numele tatălui său.

Se îndreptă în direcția aceea cu pași nerăbdători, dar reținuți în același timp. Coridorul era lung. Din când în când încetineea și se uita înapoi, ca și cum se temea să nu fie urmărit.

În cămăruța în care intră plutea mireasma florilor.

Acolo, într-un colț, se afla buchetul de garoafe adus de el.

Se apropie de mort și îi puse o mână pe fruntea rece ca marmura.

— Acum ai să-mi spui, tată... șopti, și în intonația sa vibra o ciudată notă triumfală, acum o să iasă la iveală adevărul pe care mi l-ai ascuns întotdeauna... Îl voi afla singur, fie că vrei sau nu... și își masă degetele amorțite, ca un pianist care se pregătește pentru concert.

Își lăsa rucsacul să alunece de pe umeri pe bancă și, agitat, scotoci înăuntru vreme îndelungată. În sfârșit scoase o foarfecă și două pungi de plastic transparente. Apoi se apucă de lucru, cu gesturi lente și, într-un anume fel, solemne. Nu mai respira greu, ca și cum tumultul pasiunilor se domolea de la un moment la altul.

Se întoarse lângă cadavru și, mai întâi, apucă între arătător și degetul mare o șuviță de păr, o ridică de pe tâmplă și, cu o mișcare rapidă de foarfecă, o tăie. Câteva fire căzu-ră pe jos. Îngenunche. Pardoseala din granit îngreuna căuta-re. Ghemuit, mângâia suprafața rece ca gheața. Abia când văzu câteva fire albe și subțiri care i se lipiseră de palmă ca de craniul unui om chel, se ridică și le lăasă să cadă, împreună cu celelate, într-una din cele două pungulițe de plastic.

Un pic nemulțumit, privi punga în lumină: acele fire de păr trebuie să-i fi părut puține fiindcă repetă operația, tă-ind altă șuviță.

Cu unghiile fu mai greu: strânse în jurul mătăniilor, de-getele rigide și împreunate păreau să opună o rezistență disprețuitoare. Dar nimic nu-l putea opri. De altfel, după ce desprinsese degetele, operațiunea nu prezentă niciun fel de greutate: unghiile erau lungi, probabil crescute după deces.

Țac, Țac... Puse noul eșantion în a doua pungă și, după ce le sigilă pe amândouă, le vârî în buzunarul anterior al ruc-sacului.

„N-a fost chiar așa de cumplit până la urmă”, își spuse.

Ieșit de la morgă, Alfredo se trezi cufundat în lumina noii zile, printre sunete de claxon. Calculând timpul, îl cuprinse uimirea: trecuseră doar câteva ore de când, la sfârșitul turei pe linia 36, fusese anunțat de colegul care îl înlocuia să sune numaidecât acasă; și, cu toate astea, momentul acela i se pă-reă atât de îndepărtat!

„Tatăl tău a murit”, suspinase Monica cu o voce aproa-pe nedeslușită, ca și cum șoptitul ar fi fost singurul mod de a atenua gravitatea veștii. „Dacă treci să mă iei, mergem îm-preună la morgă.”

Dar el nu voia să piardă nici măcar o clipă, și se hotărâse să se ducă fără să mai treacă pe-acasă.

Chiar la capătul liniei 36 era un florar, prieten cu el. Schimbau deseori câteva vorbe, când Alfredo urca sau cobora

din autobuz: amândoi erau suporteri ai echipei Genoa și, din când în când, începeau lungi discuții despre greșelile antrenorilor care se succedaseră de-a lungul anilor, cu rezultate descurajante.

„A murit tata”, așa spusese în ziua aceea intrând în magazin cu o expresie răătăcită; și prietenul, fără să spună nimic, luase dintr-o vază mare verde toate garoafele disponibile și i le pusese în brațe.

Urcă în mașină și porni în viteză, fără să fie atent la semafoare și prioritate. Era mânios pe el însuși: în dimineața aia se dusese la serviciu, când ar fi trebuit să rămână lângă tatăl său, care era pe moarte.

„Unde alergi?” își spunea. „Acum totul s-a terminat și nu mai poți face nimic.” Dar i se părea că, dacă ar fi ajuns înaintea celorlalți, ar mai fi putut surprinde un semn pe chipul care încă nu devenise rigid în totalitate, urme ale unui secret care îl privea și pe care tatăl său îl lua cu el în mormânt.

Avea deja mâinile încrucișate pe piept și mătăniile între degetele diafane, neverosimil de lungi în uscăciunea lor. În picioare, lângă o margine a patului, se afla mama lui: își privea soțul, nemișcată, și doar din când în când, cu gesturi automate, aranja cutele invizibile ale cearșafului pe care era întins.

Alfredo se apropiase de ea:

— Ma... mamă, reușise să spună cu vocea spartă; avea impresia că, înăuntrul, i se rupe inima.

Ea nu se întorsese, nu spusese nici măcar o vorbă. Privirea îi rămăsese pironită asupra mortului, și numai mâna și-o întinsese, ca să o strângă pe a lui.

Forța strânsorii îl înduioșă. Se întâmpla atât de rar ca mama lui să manifeste în fața lui vreun sentiment de orice fel, încât acel simplu gest i se păru un cadou nesperat. Fu atins de un val neașteptat de recunoștință și abia reuși să-și stăpânească dorința de a o îmbrățișa; îl reținu senzația că acea

strângere de mână, intensă, dar de scurtă durată, era și un avertisment să stea deoparte, să evite orice exces de emoție.

Fără să vorbească, se așezase în fața ei, pe banca de lângă perete. N-ar fi putut spune cât timp au rămas în tăcere, el și mama lui: ore întregi sau poate doar câteva minute.

Apoi sosise Guido, cel mai mare dintre frați. La zgomotul pașilor pe coridor, mama se întorsese neliniștită spre ușă și, când îl văzuse, fugise în întâmpinarea lui. Se îmbrățișaseră plângând, strângându-se cu putere în brațe.

Alfredo, de pe acea bancă ostilă, îi privea neîncredător.

Apoi Guido se așezase lângă el și îl strânsese energic de braț, ca într-un salut tacit, dureros.

Scena se repetase identic și când sosise Manola. Alfredo privise cum mama și sora se îmbrățișau în lacrimi, fiecare căutând consolare în durerea celeilalte.

În acel moment ieșise din încăpere. Nici măcar în acea împrejurare tragică nu era considerat egal cu ceilalți. Mama lui îl ura. Scena aceea nu-i mai lăsa nicio îndoială.

Alfredo se gândi la discuția avută după aceea cu Monica.

După spusele Monicăi, mama lui nu-l îmbrățișase deoarece, abia sosită, încă era convinsă că se poate controla.

— Dacă ai fi ajuns mai târziu, te-ar fi îmbrățișat și pe tine, susținea ea convinsă; iar Alfredo se întreba mânios dacă nu cumva era proastă, sau credea că el era prost. Nici ea nu-l înțelegea, și ea era de partea celorlalți; și cu toate astea, era soția lui; nu numai atât, dar îl și iubea.

— Ești obsedat, insistase Monica, nu vrei să înțelegi că e o chestie de caracter, nu de iubire. Știi bine cum e mama ta: o femeie retrasă, rezervată, o genoveză adevărată. Nu te poți încăpățâna să pretinzi de la ea ceea ce nu știe să ofere.

Soția lui nu înțelegea. Nu reușea să înțeleagă.

Alfredo știa din copilărie că părinții lui nu-l iubeau, dar se căznise atâta amar de vreme să inventeze explicații raționale pentru acea lipsă a iubirii, dând vina pe el însuși.

„Poate am greșit cu ceva”, își spunea, „poate am zis ceva ce nu trebuia să zic.”

Astfel își luase obiceiul, la sfârșitul zilei, să înceapă un examen de conștiință minuțios, reușind aproape întotdeauna să găsească un gest, o frază, o mică nesupunere care, cel puțin în ochii lui, justificau refuzurile mamei, indiferența tatălui, preferințele evidente pe care amândoi le arătau față de ceilalți copii. Nu se dăduse jos din pat la prima strigare, lăsase lingura murdară de lapte pe masă în loc s-o pună în chiuvetă, stătuse în baie prea mult timp, își încheiase greșit nasturii de la jachetă: fiecare dintre aceste întâmplări i se părea o greșeală extrem de gravă și, pentru mult timp, își închipuise că, dacă ar fi fost mai atent, ar fi obținut din partea părinților săi o iubire cel puțin egală cu cea rezervată lui Guido și Manolei. Însă, oricât se străduia, descoperea mereu în comportamentul lui ceva nepotrivit. Reflectând asupra faptelor, înțelegea că greșise încă o dată.

În concluzie, cel puțin pentru un timp, găsise o cale să-și scuze părinții; dar asta tot nu schimba faptul că, în fiecare seară, la sfârșitul examenului de conștiință, perna lui era udă de lacrimi.

Cu bunica era altfel. Poate fiindcă era bătrână și nu mai vedea bine, ea nu-și dădea seama de greșelile lui și se purta cu el ca și cum ar fi fost un copil ca toți ceilalți.

De aceea, când părinții îi spusese ră să se ducă să doarmă câteva nopți la bunica lui, care nu se simțea prea bine, el se supusese bucuros. Cel puțin, așa n-ar mai fi fost nevoit să treacă prin acele examene chinuitoare de conștiință, în urma cărora ieșea de fiecare dată vinovat și căit fără rost!

I se păru un privilegiu și o dovadă de încredere faptul că fusese ales pentru acea sarcină.

„Este un premiu”, se gândi cu mândrie. „Se vede că m-am mai îndreptat în ultima vreme.”

Abia mult mai târziu, când bunica își revenise de o bună bucată de vreme, iar el încă nu se întorsese acasă, înțelese că, de fapt, fusese alungat.

Dacă n-ar fi fost durerea cruntă de a se simți izgonit din casa părintească – la fiecare vizită, mama lui îi aducea câte un lucru nou: azi o haină de iarnă, mâine cizme de ploaie, în altă zi un ghiozdan plin de cărți și caiete, și asta până când Alfredo avu la dispoziție, puse într-un dulap, toate lucrurile sale –, ar fi fost fericit cu bunica.

Era o femeie mică de statură, rotofeie, cu o piele albă care părea de porțelan; din cauza pronunțatului accent genovez, graiul avea blândețea unei cantilene, și Alfredo se simțea mângâiat de acea cantilenă. Deși era morocănoasă și rar se lăsa în voia efuziunilor, reușea să transmită, prin cine știe ce căi secrete, afecțiune și căldură.

Chioșcul său de flori se afla în inima unei mici piețe, care se deschidea luminoasă și pe neașteptate în mijlocul unui labirint încurcat de alei și străduțe. Era un du-te-vino continuu, iar faptul că bunica era mereu prezentă în chioșcul ei părea o garanție pentru oamenii din cartier. Se înțelegea după felul în care o salutau trecătorii: ai fi zis că fiecare își spunea în gând: „Ah, ce bine, Gina e mereu la locul ei!”

Alfredo se juca cu copiii de vârsta lui în acea piață înțesată de trecători, de zgomote, de mirosuri dense care veneau dinspre mare sau de la *friggitorie*¹ din apropiere.

Din micul ei chioșc, bunica îl supraveghea, îl chema dacă nu-l mai vedea un timp, îi dădea mici sarcini în apropiere. Alfredo se simțea protejat și în siguranță.

Cât a stat cu ea și a făcut inevitabilele comparații, a înțeles că părinții lui aveau un motiv ascuns ca să nu-l iubească.

¹ *Friggitoria*, de la verbul *friggere* – a prăji, este un magazin alimentar unde se prepară și se vând produse gastronomice prăjite. (N. tr.)

Ar fi vrut să întrebe pe toate lumea care era acest motiv: pe bunica, pe unchiul Camillo, până și pe părinți. Dar nu reușea să găsească deloc cuvintele potrivite. Frica lui de a spune lucruri greșite și de a jigni persoanele pe care le iubea era mai puternică decât dorința de a ști.

Căuta indicii, folosea, ca bucățile unui puzzle, fragmente din discuțiile adulților, trăgea cu urechea când putea. Și la răstimpuri, când își vedea bunica veselă și relaxată, îndrăznea s-o întrebe:

— Bunico, mă iubești?

— Niciun pic! răspundea ea, prefăcându-se supărată.

Iar el, și mai curajos:

— Și mama mă iubește?

Atunci bunica ridica tonul:

— Ia vezi, că nu am timp de pierdut! Apoi, ca pentru a se scuza, se scotocea prin buzunare și îi întindea câte o monedă.

— Du-te să-ți cumperi abțibilduri, îi spunea ciufulindu-i părul cu o mângâiere aspră. Fugi, copil fără minte!

În fiecare duminică, Alfredo se ducea, împreună cu bunica, la masa de prânz în casa părinților, care nu era departe.

În acele momente toți se purtau frumos cu el, câteodată erau chiar drăgăstoși, iar mama nu scăpa niciodată ocazia de a-i face câte un mic cadou: o carte, un stilou mai deosebit sau tarta de mere care îi plăcea atât de mult; însă el nu uita că fusese izgonit din propria casă și, în acele rare manifestări de afecțiune, vedea numai încercări stângace și nepotrivite de a drege busuiocul.

Locuind cu bunica, încetul cu încetul fricile și singurătatea i se atenuaseră. Avea mulți prieteni și se ducea cu plăcere la școală, asta și pentru că învățătoarea îi arăta multă afecțiune.

Nu mai era speriat de ideea de a greși. I se întâmplau însă lucruri ciudate, care îl tulburau foarte mult.

Uneori vedea trecând prin piață străini, bărbați și femei, și era cuprins de o ciudată senzație că acele persoane îi sunt cunoscute: era sigur că le mai văzuse, că mai auzise undeva acele voci; dar când și unde, dacă nici măcar bunica nu le cunoștea?

După fiecare dintre acele misterioase întâlniri, punea stăpânire pe el o senzație acută de confuzie, care îi rămânea în suflet zile întregi.

Odată, în chioșcul bunicii, o doamnă îmbrăcată în negru povestise ceva în legătură cu viețile anterioare. Spunea că un om trăiește mai multe vieți și că anumite amintiri, cărora nu reușim să le găsim un răspuns, vin de foarte departe, din existențe deja încheiate.

Acest lucru îl impresionează profund, convingându-l că trăiește o a doua viață.

Când îl cunoscuse la o petrecere, acasă la niște prieteni, Monica rămăsese surprinsă de acel băiat de optsprezece ani atât de diferit de ceilalți băieți prezenți acolo, toți cam de aceeași vârstă.

Și Alfredo?

Alfredo o privise pe acea blondină subțirică, cu ochii mari căprui și cu zâmbetul luminos și liniștitor. Celelalte fete veniseră acolo ca să piardă timpul; ea, în schimb, avea aerul că ar fi căutat ceva. Și Alfredo căuta ceva, și imediat se întrebase dacă nu cumva găsisese acel lucru.

Ea era delicată, dar în același timp serioasă și hotărâtă, și de aceea îi plăcu. El era ursuz, ba chiar puțin fioros, în mijlocul râsetelor și a muzicii, dar arăta mai matur decât cei de vârsta lui, și părea că suferise mai mult. Din acest motiv îi plăcea Monicăi.

— Lucrez într-un atelier mecanic în port, îi spusese Alfredo imediat ce făcuseră cunoștință, dar mă duc la seral ca să-mi iau o diplomă.

— La seral, așa tânăr? îl întrebase ea curioasă. Credeam că e frecventat numai de adulți.

— Dar eu sunt adult, îi răspunsese el cu o mândrie ingenuă care îl făcuse să pară foarte tânăr, cum de fapt și era, lucrez fiindcă nu vreau să depind de bunica mea care e în vârstă, și învăț ca să am un viitor.

S-au căsătorit după doar un an, sfidând neîncrederea familiilor: el nerăbdător să-și construiască o viață nouă de la zero, ea sedusă de rolul de salvatoare pe care băiatul părea să i-l atribuie.

Supărările și resentimentele din trecut păreau șterse definitiv. Alfredo îi povestise Monicăi nelineștile sale infantile, iar ea îl ajutase să privească acele chestiuni cu mai multă detașare. Intuia într-un mod obscur că Alfredo avea nevoie să mențină un raport cu părinții și frații săi, în ciuda defecțelor lor, reale sau presupuse, drept care îi invita des pe la ei; iar când familia nu se reunea la prânz, Monica făcea presiuni pentru ca, după-amiaza, Alfredo să-și viziteze nu numai bunica, ci și mama. El se făcea că protestează, dar în sinea lui se bucura că soția se îngrijea de acea legătură dificilă și încerca să-i atenueze conflictele și discordanțele.

Chiar și greutățile financiare inițiale se rezolvaseră, după ce el câștigase concursul la Regia de transport. Într-un cuvânt, totul părea să fie pe drumul cel bun. Mai aveau un singur necaz: acela de a nu reuși să aibă un copil, deși amândoi și-l doreau foarte mult.

În urma consultațiilor de specialitate la care se merseseră, rezultase că nu există anomalii.

— Stați liniștiți, le spuneau doctorii, totul e în regulă. Mai devreme sau mai târziu, va sosi și copilul.

Dar așteptările le erau înșelate de fiecare dată. Atunci, în ciuda împotrivirii lui Alfredo, Monica a vrut să consulte și un psiholog, iar acesta, după ce le-a ascultat povestea, a formulat un diagnostic bizar:

— Soțul dumneavoastră nu a descifrat încă relația cu părinții săi. Cu alte cuvinte, nu și-a rezolvat problemele în calitate de fiu, îi spuse Monicăi. Poate că acest lucru îl împiedică să devină tată.

Când Monica îi relată convorbirea, Alfredo se arată foarte tulburat de acele cuvinte.

Reacționează cu furie:

— Prostii, zise, lucruri fără sens.

De comun acord, tacit, lasă baltă subiectul, și nu-l mai abordează nici în zilele următoare.

Acel „diagnostic” însă deschisese o fisură în bariera defensivă pe care Alfredo și-o construise cu răbdare în toți acei ani, și cu ajutorul Monicăi.

Ea își dădu seama de acest lucru când Alfredo primi un telefon de la Guido, fratele lui.

— Tata suferă de o boală gravă. Da, o boală la ficat. Doctorul zice că e foarte grav. O să se prăpădească în câteva luni.

Când puse receptorul în furcă, Alfredo o privi cu o expresie bulversată pe Monica, cu o fixitate stranie.

Se știe: copiii, chiar și cei mai puțin iubitori, sunt profund afectați de moartea părinților. Acea ruptură, acea sfâșiere, suscită un val de sentimente confuze și uneori contradictorii.

Monica se întrebă dacă nu cumva reacția lui Alfredo era una normală. La urma urmei, ea nu trecuse prin situații de acest gen. Dar curând înțelese că era vorba despre altceva.

Ceea ce îl agita pe Alfredo nu era numai așteptarea unei pierderi iminente și sigure. Din cuvintele lui, multe și incoerente, și care se încâpățâneau să dezgroape trecutul în mod ranchiunos, nu se răspândeau nici nostalgie, nici afecțiune și nici compasiune pentru bolnav, ci numai o frenezie mâniaoasă, un sentiment întunecat și coleric, din cauza căruia își vârșea furia pe oricine, inclusiv pe Monica.

Alfredo era din nou în război cu toată lumea.

Noaptea nu putea să doarmă; ziua, cu chipul marcat de cearcăne vineții și adânci, se învârtea prin casă ca o fantomă.

Trăind cu el, Monica dezvoltase un simț special: știa când era cazul să pună întrebări și când era mai potrivit să tacă.

Se hotărî să aștepte, să-l lase singur un timp ca să se lupte cu umbrele gândurilor sale.

Într-o noapte o trezi din somn. Avea o privire de posedat, de parcă ar fi văzut o fantomă.

— Mă cheamă ca pe el, strigă ca și cum ar fi fost frapat de o revelație bruscă.

— Ca pe cine? întrebă Monica, încă între somn și veghe.

— Ca pe unchiul Alfredo. Tu nu l-ai cunoscut niciodată, și știi de ce? Pentru că atunci când te-am întâlnit, el era certat cu ai mei de mulți ani. Dar înainte, când eram mic, venea acasă la noi în fiecare dimineață. În fiecare dimineață, pricepi? Ne aducea *focaccia* și se așeza în bucătărie să bea cafeaua cu mama; noi plecam la școală și îi lăsam acolo, singuri.

— Și asta ce vrea să însemne? întrebă ea.

— Înseamnă... înseamnă că unchiul Alfredo a avut o aventură cu mama.

Monica nu izbutea să-și imagineze soacra în postura de amantă. Era o femeie rigidă, rezervată. De când o cunoștea, Monica nu observase niciodată la ea o manifestare cât de însemnată, hai nu de cochetărie, dar nici măcar de atenție pentru ea însăși, pentru propria feminitate.

— La cum o cunosc eu pe mama ta, mi se pare imposibil, observă ea, dar și dacă ar fi adevărat?

Pe fața lui Alfredo apăru un surâs glacial și disprețuitor.

Monica înțelese că nu se gândea la infidelitatea mamei sale. În acel caz, chipul său ar fi trebuit să exprime dezamăgire, suferință, gelozie; în schimb, părea cu totul inexpresiv, iar acel surâs era doar o grimasă artificială.

„E nebun“ își spuse îngrijorată. Și deodată toate ciudățeniile, nehibzuintele, delirurile lui se reuniră sub acea etichetă unică: NEBUN.

Pentru întâia oară de când îl cunoștea, i se făcu frică de Alfredo. Se feri să-l privească: expresia lui lipsită de sentimente îi transmitea o senzație de panică pe care nu era sigură că știa s-o controleze.

El o strânse cu putere de braț:

— Nu înțelegi? Dacă unchiul Alfredo a fost amantul ei, eu sunt fiul lui!

„La urma urmei“, se gândi Monica, „ipoteza asta ar putea fi credibilă și rațională.“

Soțul ei nu era nebun. Își luă seama. Dacă ar fi fost, ea ar fi rămas singură, fără nimic de care să se poată agăța. Deci nu era. Ea îi interzicea asta.

În fond, de unde să știe ea cum fusese soacra ei în tinerețe? Acum era serioasă și rezervată, dar poate că se schimbase odată cu trecerea anilor.

— De-aia mă ținea departe de ea, conchise Alfredo: eram martorul și dovada infidelității sale!

O spuse mai degrabă pentru sine decât pentru Monica, și acele cuvinte, în loc să-l agite și mai mult, avură un efect liniștitor asupra lui. Înainte ca soția să apuce să îngaiame ceva, Alfredo căzu într-un somn adânc.

A doua zi dimineată, Monica se trezi hotărâtă să acționeze.

Noaptea, în timp ce el dormea alături, se pregătise. Studiase cu grijă ce cuvinte avea să-i spună: „Dacă ai bănuiala asta, trebuie să scapi de ea. Du-te să-i întrebi pe cei în cauză. Ești adult și nu vor putea refuza să-ți dea un răspuns.“

Dar Alfredo nu scoase o vorbă despre ce îi spusese cu câteva ore mai devreme. Parea că mintea lui nu păstrase nicio urmă din acea convorbire; și acest lucru i se păru Monicăi încă și mai neliniștitor decât paranteza nocturnă.

Dacă el spusese toate acele lucruri într-un fel de stare de somnambulism?

Poate că, treaz, nu era pregătit să dea piept cu îndoielile sale.

Monica își promise să consulte din nou psihologul și să-i ceară sfatul despre cum să se comporte; dar chiar în ziua aceea, din cauza unei crize cardiace neașteptate, tatăl lui Alfredo muri.

La telefon i se păru aproape calm.

— Mă duc la morgă, dar tu nu veni încă.

Așa i-a spus, iar ea a găsit că dorința lui este de înțeleș.

Însă când se întoarse acasă, era din nou stăpânit de o furie incontrollabilă.

Rostea cuvinte incoerente, își insulta mama, căuta în cartea de telefoane nume de avocați care să-l apere împotriva abuzurilor familiei. Nu fu chip să-l calmeze.

Monica îl sună pe unchiul Camillo, cel mai tânăr dintre frații soacrei.

— Alfredo nu se simte bine, îi spuse agitată, nu știu ce să fac, vino, te rog.

Cu unchiul Camillo Alfredo avusese întotdeauna relații afectuoase: în afară de bunica, el era singurul din familie în care avea încredere.

— M-ați mințit, îi strigă Alfredo lui Camillo când îl văzu, m-ați mințit cu toții! Nu sunt fiul tatălui meu. Haide, spune-mi: nu sunt fiul lui!

Camillo fu luat prin surprindere de vehemența tânărului, dar tulburarea nu dură mult. Îi vorbi pașnic.

— Cum îți trece prin cap o asemenea tâmpenie? Vrei să termini odată cu lupta asta împotriva morilor de vânt?

În acel moment, Monica își făcu curaj să intervină:

— Alfredo crede că sora ta a avut o relație cu unchiul care poartă același nume ca el... și crede că s-a născut din relația asta.

Camillo dădu din cap, dar nu păru surprins; apoi vorbi cu voce joasă, pe un ton de mustrare afectuoasă:

Cuprins

Spre binele tău	5
Ultimul care află	68
Clarobscur	102
Postfață	147
Mulțumiri	157